

EĞİTİM
yayınevi

İç Mimarlık

Alanında Uluslararası
Araştırmalar - I

—
Editör: Doç. Dr. Gözde Çakır Kiasıf

Editör:

Doç. Dr. Gözde Çakır Kıasf

İÇ

Mimarlık

Alanında Uluslararası
Araştırmalar I

EĞİTİM

yayınevi

İÇ MİMARLIK ALANINDA ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR –I

Editor: Doç. Dr. Gözde Çakır Kiasif

Genel Yayın Yönetmeni: Yusuf Ziya Aydoğan (yza@egitimyayinevi.com)

Genel Yayın Koordinatörü: Yusuf Yavuz (yusufyavuz@egitimyayinevi.com)

Sayfa Tasarımı: Kübra Konca Nam

Kapak Tasarımı: Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yayıncı Sertifika No: 76780

ISBN: 978-625-6251-06-9

1. Baskı, Haziran 2024

Baskı Cilt: Repro Bir Matbaacılık

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle/Ankara

Matbaa Sertifika No: 47381

Kütüphane Kimlik Kartı

İÇ MİMARLIK ALANINDA ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR –I

Editor: Doç. Dr. Gözde Çakır Kiasif

VI+85 s., 135x215 mm

Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-625-6251-06-9

Copyright © Bu kitabın Türkiye'deki her türlü yayın hakkı Eğitim Yayınevi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabı yayımlayan firmanın ve yazarlarının önceden izni olmadan elektronik/mekanik yolla, fotokopi yoluyla ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

EĞİTİM
yayınevi

Yayınevi Türkiye Ofis: İstanbul: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Atakent mah.
Yasemen sok. No: 4/B, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

Konya: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Fevzi Çakmak Mah. 10721 Sok. B Blok,
No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
+90 332 351 92 85, +90 533 151 50 42, 0 332 502 50 42
bilgi@egitimyayinevi.com

Yayınevi Amerika Ofis: New York: Egitim Publishing Group, Inc.
P.O. Box 768/Armonk, New York, 10504-0768, United States of America
americaoffice@egitimyayinevi.com

Lojistik ve Sevkiyat Merkezi: Kitapmatik Lojistik ve Sevkiyat Merkezi, Fevzi Çakmak Mah.
10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
sevkiyat@egitimyayinevi.com

Kitabevi Şubesi: Eğitim Kitabevi, Şükran mah. Rampalı 121, Meram, Konya, Türkiye
+90 332 499 90 00
bilgi@egitimkitabevi.com

İnternet Satış: www.kitapmatik.com.tr
+90 537 512 43 00
bilgi@kitapmatik.com.tr

 kitapmatik
İlk okuyun siz olun
mesmeteki kitapçınız

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ..... V

İÇ MİMARİ TASARIM ELEMANLARININ TEMEL TASARIM PRENSİPLERİ
UYARINCA KULLANIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME 1

Damla Çağal Taşdelen

İÇ MİMARLIK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKANIN DEĞERLENDİRİLMESİ 31

Umur Özbek

EĞİTİM YAPILARINA DÖNÜŞEN FABRİKALAR45

Füsun Seçer Kariptaş, Fatih Kariptaş

İÇ MEKAN TASARIMINDA RENK IŞIK VE MALZEME KULLANIMININ
DUYGU VE ATMOSFERE ETKİSİ: HIŞVAHAN ÖRNEĞİ 61

Sena Bilgi, F. Ceyda Güney Yüksel , Füsun Seçer Kariptaş

ÖNSÖZ

İç Mimarlık, yaşam alanlarını işlevsel, ergonomik ve estetik açıdan optimize etmek için biçim, renk, malzeme, doku, ışık gibi tasarım öğelerini bir arada kullanan ayrıca ölçü-oran, ritm-tekrar, zıtlık, egemenlik, denge ve birlik gibi tasarım prensiplerini benimseyen sanatsal bir disiplindir. İç mekan tasarımında kullanıcı sağlığını ve konforunu gözeterek özgün ve mekanın karakteristik özelliklerini vurgulayacak çözümler üretmeyi amaçlamaktadır. Geçmişten bugüne farklı tasarım anlayışı ve yöntemlerini benimseyen iç mimarlık, kendini sürekli yenileyen, geliştiren ve çağa ayak uyduran bir yapıya sahiptir. Günümüzde yapay zeka teknolojileri ile verimlilik artırılmakta simülasyon güdümlü tasarım ile hedeflere daha gerçekçi erişilebilmektedir. Bu bağlamda iç mimarlık alanında çalışmalar ortaya koyan bu kitapta 4 eser yer almaktadır. Bunlar; ‘İç Mimari Tasarım Elemanlarının Temel Tasarım Prensipleri Uyarınca Kullanımı Üzerine Bir Uygulama’, ‘İç Mimarlık Eğitiminde Yapay Zekanın Değerlendirilmesi’, ‘Eğitim Yapılarına Dönüşen Fabrikalar’ ve ‘İç Mekan Tasarımında Renk Işık ve Malzeme Kullanımının Duygu ve Atmosfere Etkisi: Hışvahan Örneği’ adlı kitap bölümleridir. İç Mimarlık Alanında Uluslararası Araştırmalar-I başlıklı kitabın hazırlanma sürecinde değerli çalışmalarıyla katkı sağlayan tüm bölüm yazarlarına teşekkür ederim. Ayrıca Eğitim Yayınevine bu süreçteki desteklerinden ötürü müteşekkir olduğumu belirtmek isterim. Yoğun bir çalışma sürecinden sonra ortaya çıkan bu kitabın tüm okuyucular için faydalı olmasını umut ederim.

Editör

Doç. Dr. Gözde Çakır Kıasf
Haliç Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi
gozdecakir@halic.edu.tr

İÇ MEKAN TASARIMINDA RENK IŞIK VE MALZEME KULLANIMININ DUYGU VE ATMOSFERE ETKİSİ: HIŞVAHAN ÖRNEĞİ¹

Sena Bilgi², F. Ceyda Güney Yüksel³, Füsün Seçer Karıptaş⁴

1. GİRİŞ

İç mekanlar, insanların günlük yaşamlarının büyük bir kısmını geçirdikleri alanlardır ve bu nedenle tasarımı ve düzenlemesi büyük bir önem taşımaktadır. İç mekan tasarımı, sadece estetik bir görünüm sağlamakla kalmaz, aynı zamanda kullanıcıların davranışlarını, ruh halini ve genel memnuniyetini de etkilemektedir. Bu nedenle, iç mekan tasarımında duyu ve atmosferin oluşturulması, bir tasarımcının öncelikli hedeflerinden biri olmaktadır (Karaman, 2014).

Duyu ve atmosfer oluşturmak, iç mekan tasarımının temel amaçlarından biridir çünkü mekanın hissettirdiği atmosfer, kullanıcıların deneyimlerini büyük ölçüde etkiler. Bu atmosfer, mekanda kullanılan renklerin, ışıklandırmanın, malzemelerin ve mobilyaların bir araya gelmesiyle oluşturulmaktadır. Renklerin psikolojik etkileri ve ışığın mekan algısını nasıl değiştirdiği üzerine yapılan araştırmalar, iç mekan

1 Bu çalışma Haliç Üniversitesi İç Mimarlık Ana Bilim Dalı'nda yürütülen "Yeniden İşlevlendirilmiş Tarihi Yapıların Mobilya Seçimlerinin İç Mekan Üzerine Etkisi – Hişvahan ve Şirehan Örnekleri" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

2 Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim/ Dalı, İç Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı, ORCID: 0009-0005-7653-8151, senabilgi02@gmail.com

3 Dr. Öğr. Üyesi, Haliç Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9281-8285, fatmaceydayuksel@halic.edu.tr

4 Prof. Dr., Haliç Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-1594-6061, fusunsecer@halic.edu.tr

tasarımında duygu ve atmosferin oluşturulmasında kritik bir rol oynamaktadır (Demir, 2018).

Bu bildiride, iç mekan tasarımında duygu ve atmosfer oluşturmanın önemi üzerinde durulacak ve bu süreçte renk ve ışık kullanımının rolü ele alınacaktır. Ayrıca, tarihi yapıların iç mekan tasarımında nasıl kullanılabileceği, özellikle Hışvahan gibi kültürel mirasların nasıl modern mekanlara entegre edilebileceği üzerinde de durulacaktır (Akın, 2010). Bu bağlamda, iç mekan tasarımının duygusal ve atmosferik boyutunun anlaşılması, daha etkili ve kullanıcı dostu mekanlar tasarlamak için önemlidir. Hışvahan, Gaziantep'in tarihi ve kültürel mirasının önemli bir parçası olan bir yapıdır. İç mekanı, geçmişin izlerini taşıyan ve aynı zamanda modern iç mekan tasarımının özelliklerini yansıtan benzersiz bir atmosfere sahiptir (Yıldız, 2015).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

İç mekan tasarımı, kullanıcıların deneyimlediği fiziksel ve duygusal bir ortam yaratma sürecidir. Bu süreçte renk, ışık ve malzeme seçimi önemli rol oynar; çünkü bu unsurlar mekanın karakterini belirler ve kullanıcıların hissettiği atmosferi etkiler (Karaman, 2014).

Renkler psikolojik tepkileri tetikler ve duygusal durumları etkiler. Örneğin, sıcak renkler (örneğin kırmızı ve turuncu), enerji ve coşku hissi yaratırken, soğuk renkler (örneğin mavi ve yeşil), huzur ve dinginlik sağlamaktadır. Renklerin tonları ve kombinasyonları da mekanın genel atmosferini belirlemektedir (Demir, 2018).

Işıklandırma, mekanın algılanmasını ve kullanılmasını büyük ölçüde etkiler. Doğal ve yapay ışık kaynaklarının doğru kullanımı, mekanın genişliği, derinliği ve hissedilen sıcaklık gibi özelliklerini belirler. Işıklandırma ayrıca odak noktaları oluşturarak mekanın içindeki hareketliliği ve atmosferi vurgulamaktadır (Akın, 2010).

Kullanılan malzemeler, mekanın dokusunu ve karakterini belirler. Ahşap, metal, cam gibi malzemelerin seçimi mekanın

estetik ve duygusal niteliklerini etkiler. Örneğin, doğal malzemeler sıcaklık ve doğallık hissi verirken, modern malzemeler minimalist ve çağdaş bir atmosfer yaratabilir. İç mekan tasarımında renk, ışık ve malzeme seçiminin dikkatli bir şekilde planlanması, kullanıcıların mekanı nasıl algıladıklarını ve hissettiklerini doğrudan etkiler (Yıldız, 2015). Bu unsurların bir araya getirilmesi, tasarımcının amaçladığı duygu ve atmosferin kullanıcılar üzerinde istenen etkiyi yaratmasını sağlar.

İç mekan tasarımı, yaşam alanlarının estetik ve fonksiyonel olarak düzenlenmesiyle ilgilenen bir disiplindir. Ancak, iç mekanların sadece görsel olarak çekici olması yeterli değildir; aynı zamanda kullanıcıların hissettikleri duyguları ve atmosferi de etkilemelidir. Bu nedenle, iç mekan tasarımında duygu ve atmosferin nasıl oluşturulduğu, tasarımın temel unsurlarından biridir (Karaman, 2014).

Renklerin iç mekan tasarımında oynadığı rol, duygu ve atmosferin oluşturulmasında kritik bir öneme sahiptir. Renklerin psikolojik etkileri, kullanıcıların hissettikleri duyguları ve atmosferi doğrudan etkilemektedir. Örneğin, sıcak renkler (örneğin, kırmızı ve turuncu), enerji ve hareketlilik hissi yaratırken, serin renkler (örneğin, mavi ve yeşil), dinginlik ve huzur hissi vermektedir. Renklerin iç mekan tasarımında dikkatli bir şekilde seçilmesi, mekanın genel duygusal etkisini belirlemektedir (Demir, 2018).

İç mekan tasarımında renk seçimi, mekanın duygu ve atmosferini belirlemede kritik bir faktördür. Renklerin psikolojik etkileri, insanların zihinsel ve duygusal durumlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin, sıcak renkler (örneğin, kırmızı ve turuncu), enerji ve hareketlilik hissi yaratırken, serin renkler (örneğin, mavi ve yeşil), dinginlik ve huzur hissi vermektedir. İç mekan tasarımında kullanılan renk paleti, mekanın kullanıcılar üzerindeki etkisini büyük ölçüde belirlemektedir (Karaman, 2014).

Işıklandırma ve Atmosferin İç Mekan Tasarımındaki Rolü

Işıklandırma, iç mekan tasarımında duygu ve atmosferin oluşturulmasında önemli bir rol oynamıştır. Doğal ve yapay ışık kaynaklarının uygun bir şekilde kullanılması, mekanın genel atmosferini belirlemektedir (Yılmaz, 2016). Doğal ışık, mekanın aydınlatılmasında en iyi seçeneklerden biridir çünkü doğal ışık, insanların doğal saat döngüsüne uyum sağlar ve ruh halini pozitif yönde etkilemektedir. Yapay ışıklandırma ise, mekanın farklı bölgelerine odaklanarak derinlik ve vurgu sağlamaktadır. Işıklandırma, iç mekanın hissedilen sıcaklık, konfor ve davetkarlık düzeyini belirlemektedir (Küçük, 2017).

İç mekan tasarımında ışıklandırma, mekanın duygu ve atmosferini belirlemede kritik bir role sahiptir. Doğal ve yapay ışık kaynaklarının uygun bir şekilde kullanılması, mekanın genel atmosferini ve kullanıcıların hissettiği duyguları etkilemektedir (Demir, 2018). Doğal ışık, iç mekanın aydınlatılmasında en iyi seçeneklerden biridir çünkü insanların doğal saat döngüsüne uyum sağlamaktadır. Güneş ışığı, gün boyunca değişen renk ve yoğunluk seviyeleriyle mekanı canlandırır ve enerji verir. Sabahın erken saatlerinde yumuşak bir ışıkla başlayan gün, öğleden sonra daha parlak ve canlı bir renk paletine dönüşmektedir. Bu doğal ışık değişimi, insanların ruh halini pozitif yönde etkiler ve mekanın kullanıcılar üzerindeki etkisini arttırmaktadır (Öztürk, 2015).

Yapay ışıklandırma ise, iç mekanın farklı bölgelerine odaklanarak derinlik ve vurgu sağlamaktadır. Aydınlatma armatürlerinin yerleştirilmesi ve yönlendirilmesiyle, belirli alanlar vurgulanabilmekte ve mekanın genel atmosferi belirlenebilmektedir. Örneğin, bir yemek masasının üzerine spot ışıklar yerleştirilerek odak noktası oluşturulabilir veya bir oturma alanının etrafına yumuşak bir aydınlatma sağlanarak rahatlatıcı bir atmosfer oluşturulabilmiştir (Çetinkaya, 2014). Işıklandırma, iç mekanın hissedilen sıcaklık, konfor ve davetkarlık düzeyini belirlemektedir. Doğru ışıklandırma

seçimi, kullanıcıların mekanda rahat hissetmelerini sağlar ve mekanın kullanımını artırmaktadır. Örneğin, bir oturma odasında yumuşak ve dolambaçlı bir aydınlatma düzeni, konukları rahatlatır ve mekanda uzun süre vakit geçirmek istemelerini sağlamaktadır (Sarı, 2013).

İç Mekan Tasarımında Malzeme Seçiminin Önemi: Dokunsal ve Duygusal Deneyimlerin Oluşturulması

İç mekan tasarımında kullanılan malzemelerin seçimi, mekanın dokunsal ve duygusal deneyimlerini belirler. Malzemelerin dokusu ve yapısı, mekanın genel atmosferini ve kullanıcıların hissettikleri duyguları etkiler. Örneğin, ahşap ve kumaş gibi doğal malzemeler, sıcaklık ve doğallık hissi verirken, metal ve cam gibi modern malzemeler çağdaşlık ve yenilik hissiyatı yaratır (Demir, 2019). Malzeme seçimi, mekanın karakterini ve kişiliğini yansıtarak iç mekanın genel atmosferini belirleyen kritik bir unsurdur (Yılmaz, 2017).

Ahşap gibi doğal malzemelerin sıcak ve dokunsal yapısı, kullanıcıların mekanda huzurlu ve doğal bir ortam hissetmelerini sağlar. Ahşabın doğal desenleri ve dokusu, mekanı zenginleştirir ve yaşam alanına organik bir his katar (Kaya, 2020). Kumaş gibi yumuşak malzemeler de aynı şekilde konfor ve rahatlık hissiyatı yaratır ve mekana sıcaklık katar (Çelik, 2018).

İç mekan tasarımı, estetik ve işlevselliğin özenle dengelendiği bir disiplindir. Bu dengeyi sağlamak için tasarımcılar, mekanda kullanılan malzemelerin seçiminde dikkatli ve bilinçli kararlar vermelidirler. Malzeme seçimi, sadece mekansal estetiği belirlemekle kalmaz, aynı zamanda kullanıcının dokunsal ve duygusal deneyimlerini de doğrudan etkiler (Özdemir, 2021). İç mekan tasarımında malzeme seçiminin önemi ve bu malzemelerin dokunsal ve duygusal deneyimlerin oluşturulmasındaki rolü detaylı olarak incelenmelidir (Aydın, 2016).

Dokunsal Deneyimlerin Oluşturulması

Dokunsal deneyimler, bir mekanda bulunan malzemelerin fiziksel dokusuyla doğrudan ilişkilidir. Kullanıcıların bir mekana dokunarak edindikleri hisler, mekanla olan etkileşimlerini ve mekana dair algılarını şekillendirir. Örneğin, doğal ahşap yüzeyler sıcak ve davetkar bir his yaratırken, mermer veya granit gibi taş yüzeyler soğuk ve lüks bir etki bırakır. Kumaşların dokusu da benzer şekilde önemlidir; kadife gibi yumuşak kumaşlar rahatlık ve konfor hissi yaratırken, keten gibi daha sert dokular formal ve düzenli bir atmosfer oluşturur.

Dokunsal deneyimler, mekanın kullanıcıları üzerindeki psikolojik etkilerini de içerir. Örneğin, yumuşak ve pürüzsüz yüzeyler genellikle sakinleştirici ve rahatlatıcı bir etki yaratırken, pürüzlü veya sert yüzeyler uyarıcı ve dinamik bir his uyandırabilir. Bu nedenle, iç mekan tasarımında malzeme seçimi, kullanıcıların mekanda nasıl hissetmelerini istediğinize bağlı olarak stratejik bir karar olmalıdır.

Duygusal Deneyimlerin Oluşturulması

Duygusal deneyimler, kullanıcıların bir mekanda hissettikleri duygusal tepkilerle ilgilidir. İç mekan tasarımında kullanılan malzemeler, bu duygusal tepkilerin şekillenmesinde önemli bir rol oynar. Malzemelerin renkleri, dokuları ve görsel özellikleri, kullanıcıların duygusal tepkilerini tetikleyebilir. Örneğin, doğal ve organik malzemeler (ahşap, taş) genellikle huzur ve doğallık hissi uyandırırken, modern ve endüstriyel malzemeler (metal, cam) dinamizm ve yenilik hissi yaratabilir. (Altun, 2017)

Renk psikolojisi de bu bağlamda önemli bir faktördür. Ahşap gibi doğal malzemeler, sıcak tonlarda olduğunda rahatlık ve sıcaklık hissi yaratabilir. Beyaz veya açık renkli taşlar, temiz ve ferah bir ortam sunarken, koyu renkli metaller veya beton, mekana ciddi ve güçlü bir hava katabilir. Malzeme seçimleri, bu duygusal tepkileri hedef alarak mekanın amacına uygun bir atmosfer oluşturulmasını sağlar.

Malzeme Seçiminde Sürdürülebilirlik ve Mekansal Bütünlük

Günümüzde, sürdürülebilirlik, iç mekan tasarımında giderek daha fazla önem kazanan bir kriterdir. Sürdürülebilir malzemeler kullanmak, sadece çevresel açıdan değil, aynı zamanda kullanıcıların mekanla olan duygusal bağları açısından da önemlidir. Doğal ve geri dönüştürülebilir malzemeler, kullanıcıların mekanla daha derin bir duygusal bağ kurmalarına yardımcı olabilir. Ahşap gibi doğal malzemeler, mekana sıcaklık ve doğallık katarken, geri dönüştürülmüş malzemeler, çevresel farkındalık ve sorumluluk duygusu yaratır.

Malzeme seçimi, iç mekan tasarımında mekansal bütünlüğü sağlamak için kritik bir rol oynar. Uyumlu malzeme seçimleri, mekanın genel tasarım konseptini güçlendirir ve görsel uyum sağlar. Farklı malzemeler arasında uyumlu geçişler yapmak, mekanda tutarlılık ve bütünlük hissi yaratır. Bu, kullanıcıların mekanda rahat ve dengeli hissetmelerini sağlar (Aydın, 2016).

İç mekan tasarımında malzeme seçimi, estetik ve işlevsel boyutlarının ötesinde, kullanıcıların dokunsal ve duygusal deneyimlerini şekillendiren kritik bir unsurdur. Doğru malzeme seçimi, mekanın atmosferini ve kullanıcıların mekana olan bağlılıklarını doğrudan etkiler. İç mekan tasarımcıları, malzeme seçimlerinde estetik, işlevsellik, sürdürülebilirlik ve kullanıcı deneyimini dikkate alarak, mekansal bütünlüğü ve kullanıcı memnuniyetini sağlamalıdır. Bu yaklaşımla, mekanlar sadece görsel olarak çekici değil, aynı zamanda kullanıcılar için anlamlı ve tatmin edici deneyimler sunan yaşam alanlarına dönüşecektir.

Malzemelerin yapısı, mekanın genel atmosferini belirler. Metal ve cam gibi modern malzemeler, mekana çağdaşlık ve yenilik hissiyatı katmıştır. Metalin parlak ve düz yüzeyleri, mekana modern bir estetik kazandırırken, camın saydam yapısı, mekanı açık ve ferah göstermiştir. Bu tür malzemeler, genellikle minimalist ve çağdaş iç mekan tasarımlarında

tercih edilir ve mekanın karakterini belirlemektedir. Malzeme seçimi, mekanın karakterini ve kişiliğini yansıtmaktadır. Doğal malzemeler, kullanıcılara sıcaklık ve doğallık hissi verirken, modern malzemeler, mekana çağdaşlık ve yenilik kazandırmıştır. Malzeme seçimi, mekanın sahibinin veya kullanıcılarının kişisel tercihlerini ve tarzını yansıtır ve mekanın genel atmosferini belirlemektedir.

3. İÇ MEKAN TASARIMINDA RENK IŞIK VE MALZEME KULLANIMININ DUYGU VE ATMOSFERE ETKİSİ: HIŞVAHAN ÖRNEĞİ

Tarihi yapılar, sadece mimari yapılar değil, aynı zamanda geçmişin izlerini taşıyan ve ziyaretçilere duygusal deneyimler yaşatan anıtlardır. Bu deneyimlerin bir parçası da yapıların iç mekanlarında kullanılan renklerdir. Hışvahan gibi tarihi bir yapıda, renk seçimi olağanüstü bir öneme sahiptir. Hışvahan'ın iç mekanları, tarih ve kültürle yoğrulmuş bir atmosfere sahiptir. Bu atmosferi oluşturan önemli unsurlardan biri de renklerdir. Yapı içinde kullanılan renkler, geçmişin izlerini taşıyan ve ziyaretçilere tarihi bir yolculuk yaşatan bir atmosfer oluşturmaktadır. Özellikle doğal tonlar ve geleneksel renk paletleri, yapıyı bir zamanlar yaşanmışlıkları hatırlatmak için tercih edilmektedir.

Kaynak: Hışvahan Yeniden İşlevlendirme Sonrası Görüntüleri
(Erişim Tarihi, 2023) (Url-1)

Renklerin insanlar üzerindeki duygusal etkileri, yapıyı ziyaret edenleri derinden etkilemektedir. Sıcak renklerin (kırmızı, turuncu) heyecan ve coşku hissiyatı yaratırken, daha soğuk tonların (mavi, yeşil) huzur ve dinginlik hissiyatı verdiği gözlemlenmiştir. Bu duygusal etkiler, ziyaretçilerin yapıyı gezme deneyimini önemli ölçüde etkiler ve onlara yapıyı daha anlamlı ve duygusal olarak tatmin edici bir şekilde keşfetme fırsatı sunmaktadır. Renkler geçmişe saygı duruşunda bulunurken, iç tasarımdaki uygulamaları modern bir dokunuşla yapılmaktadır. Buna, bu renk tonlarının zenginliğini taze ve canlı bir şekilde ortaya çıkaran çağdaş malzeme ve tekniklerin kullanımı da dahildir. Tarihi özün kaybolmaması için eski ve yeni arasındaki denge titizlikle korunmaktadır. Renk seçimi aynı zamanda yapıdaki mimari detayların vurgulanmasına da yardımcı olmaktadır. Hışvahan gibi tarihi yapıların iç mekanlarında kullanılan renkler, kubbeler, kemerler ve sütunlar gibi mimari öğeleri ön plana çıkararak ziyaretçilere yapıyı daha derinlemesine keşfetme fırsatı sunmaktadır.

Renk Seçimi ve Tarihi Bağlam

İç mekan tasarımı, estetik unsurların yanı sıra kullanıcıların deneyimlediği duygusal etkileri belirleyen önemli bir disiplindir. Renk seçimi, bu deneyimlerin şekillenmesinde kritik bir rol oynar ve aynı zamanda tarihsel, kültürel ve sosyal bağlamlarla da yakından ilişkilidir.

Renklerin kullanımı, tarihin başlangıcından bu yana insanların kültürel ve sosyal anlamda ifade biçimi olmuştur. Antik çağlardan beri, insanlar farklı renkleri sembollerle ilişkilendirerek anlamlar yüklemişlerdir. Örneğin, Mısır'da kullanılan turuncu ve altın gibi renkler güneşin ve bereketin sembolü olarak kabul edilmiştir. Orta Çağ Avrupası'nda ise kırmızı, kilise tarafından kutsal ve kraliyet tarafından ihtişamlı bir sembol olarak kullanılmıştır. Bu tarihsel bağlamlar, renklerin mekanların atmosferini ve kullanıcıların deneyimlerini nasıl etkilediğini anlamamıza yardımcı olur.

Renklerin anlamı ve sembolizmi, farklı kültürler arasında değişiklik gösterir. Örneğin, Doğu kültürlerinde beyaz genellikle ölüm ve yasın rengi olarak kabul edilirken, Batı kültürlerinde saflık ve masumiyetin sembolü olarak görülür. Renklerin bu kültürel bağlamları, iç mekan tasarımcıları için seçtikleri renk paletini belirlerken dikkate alınması gereken önemli bir faktördür. Bir mekanda kullanılan renkler, mekanın kimliğini ve atmosferini belirlerken aynı zamanda kullanıcıların duygusal tepkilerini de etkiler.

Renklerin insan psikolojisi üzerindeki etkileri, modern iç mekan tasarımında önemli bir rol oynar. Sıcak renkler (kırmızı, turuncu, sarı), canlılık, enerji ve sıcaklık hissiyatı yaratırken, soğuk renkler (mavi, yeşil, mor), sakinlik, dinginlik ve rahatlama hissi uyandırabilir. İç mekan tasarımcıları, mekanın kullanım amacına ve hedef kitlesine uygun renkleri seçerek, mekanın kullanıcılar üzerinde olumlu etkiler yaratmasını sağlarlar. Örneğin, bir otel lobisi için sıcak ve davetkar bir renk paleti seçilerek misafirlerin konforlu ve hoş bir deneyim yaşamaları sağlanabilmektedir.

Hışvahan gibi tarihi yapılar, genellikle geçmişin izlerini taşır ve ziyaretçilere bir zamanlar yaşananları hatırlatma potansiyeline sahiptirler. Bu bağlamda, yapı içinde kullanılan renkler, geçmişin izlerini sürdürmek ve yapıyı bir tarih kitabı gibi anlatmak için dikkatle seçilmelidir. Özellikle doğal tonlar ve geleneksel renk paletleri, yapıyı bir zamanlar yaşanmışlıkları hatırlatmak için tercih edilmektedir. Hışvahan'ın renk şemasında ağırlıklı olarak koyu kırmızı, kahverengi, altın gibi sıcak toprak tonları yer alıyor. (Demir, 2019; Çetin, 2020)

Bu renkler yalnızca görsel olarak çekici olmakla kalmıyor, aynı zamanda binanın tarihi ve kültürel bağlamıyla da örtüşüyor. Bu tür renklerin kullanılması, hanın orijinal dönemini anımsatan, sıcak ve davetkar bir atmosfer yaratılmasına yardımcı olur.

Renk seçimi, iç mekan tasarımında mekanın karakterini, atmosferini ve kullanıcı deneyimlerini belirlemede önemli

bir unsurdur. Tarihsel, kültürel ve psikolojik bağlamlar, renklerin anlamını ve etkilerini anlamamıza yardımcı olarak tasarımcıların doğru seçimler yapmalarına olanak tanır. İç mekan tasarımında renk seçiminin bu derinlemesine anlayışı, mekanların sadece estetik açıdan değil, aynı zamanda duygusal ve sembolik bir anlam taşıyan yaşam alanları olmalarını sağlar. Bu nedenle, tasarımcılar için renk seçimi, tasarım sürecinde özenle ele alınması gereken ve etkileri derinlemesine anlaşılması gereken önemli bir karar sürecidir.

Kaynak : Hışvahan Restoranı İç Mekan Renk Kullanım Görünüşleri (Url-2)

Hışvahan, Gaziantep'in tarihi dokusunun bir parçası olarak 16. yüzyılda inşa edilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu dönemine ait bu yapı, zaman içinde çeşitli işlevler üstlenmiş ve günümüzde bir kültür merkezi ve otel olarak hizmet vermektedir. Tarihi bir yapının restore edilip yeniden kullanıma açılması sürecinde, orijinal dokuyu korumak ve dönemin estetik anlayışını yansıtmak büyük önem taşır. Seçilen renkler, Gaziantep'in tarihi ve kültürel mirasına derinden kök salmaktadır. Zengin kırmızılar ve altın rengi, bölgenin

mimari tarihinde öne çıkan geleneksel Osmanlı ve Selçuklu etkilerini yansıtıyor. Bu tonlar yalnızca tarihsel açıdan önemli olmakla kalmıyor, aynı zamanda lüks bir his verirken hanın özgünlüğünün korunmasına da yardımcı oluyor.

Osmanlı döneminde kullanılan renkler genellikle doğadan ilham alınan ve dönemin kültürel ve sosyal yapısını yansıtan tonlardır. Mimaride ve iç mekân tasarımında kullanılan renkler, dönemin zengin kültürel çeşitliliğini ve estetik anlayışını ortaya koyar. Özellikle mavi, yeşil ve kırmızı gibi renkler, hem dini hem de sosyo-kültürel anlamlar taşır. Hışvahan gibi tarihi yapılar, geçmişin izlerini taşıyan ve kültürel bir miras olarak değerlendirilen yapılar arasında yer almaktadır. Bu nedenle, iç mekan tasarımında renk seçimi yapılırken, yapının tarihi ve kültürel bağlamı göz önünde bulundurulmalıdır. Hışvahan'ın iç mekanlarında da bu durum geçerlidir. Özellikle toprak tonları, bej, kahverengi gibi doğal ve sıcak renkler, Hışvahan'ın tarihi dokusunu yansıtmak için sıklıkla kullanılmıştır. Ayrıca, renk seçiminde, yapının inşa edildiği dönemin estetik anlayışı da dikkate alınmıştır.

Kaynak : Hışvahan Restoranı İç Mekan Renk Kullanım Görünüşleri (Url-2)

Hışvahan gibi bir yapıda kullanılan renkler, o dönemin moda ve trendlerini yansıtmaktadır. Bu nedenle, yapı içinde kullanılan renklerin, o döneme ait belirli bir estetik anlayışıyla

uyumlu olması önemlidir. Kültürel semboller ve anlamlar da renk seçimini etkileyen önemli faktörlerdir. Yapı içinde kullanılan renklerin, o döneme ait kültürel semboller ve anlamlarla ilişkilendirilmesi mümkündür. Örneğin, belirli bir renk, o dönemde önemli bir kültürel veya dini sembolü temsil etmektedir ve bu sembolizm yapı içinde renk seçimine yansıtmaktadır. Yapının restorasyon süreci de renk seçimini etkilemektedir. Restorasyon sürecinde, yapı içinde kullanılacak renkler, orijinal yapının renk paletine uygun olmalı ve yapıyı mümkün olduğunca orijinal haline döndürmeyi amaçlamalıdır.

Hışvahan örneğinde görüldüğü gibi, tarihi bir mekânın iç tasarımında renk seçimi, mekânın kimliğini ve atmosferini şekillendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Tarihi bağlamı göz önünde bulundurarak yapılan renk seçimleri, mekânın otantik yapısını korurken aynı zamanda modern ziyaretçilerin duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu yaklaşım, Hışvahan'ı sadece bir kültür ve konaklama merkezi olarak değil, aynı zamanda tarihi ve estetik bir deneyim alanı haline getirmektedir. Renklerin tarihsel ve kültürel bağlamla olan ilişkisi, iç mekân tasarımında başarılı ve etkili bir atmosfer yaratmak için dikkate alınması gereken temel unsurlardan biridir. Hışvahan örneği, renk seçiminin ve kullanımının mekâna nasıl değer kattığını ve kullanıcı deneyimini nasıl dönüştürdüğünü göstermektedir.

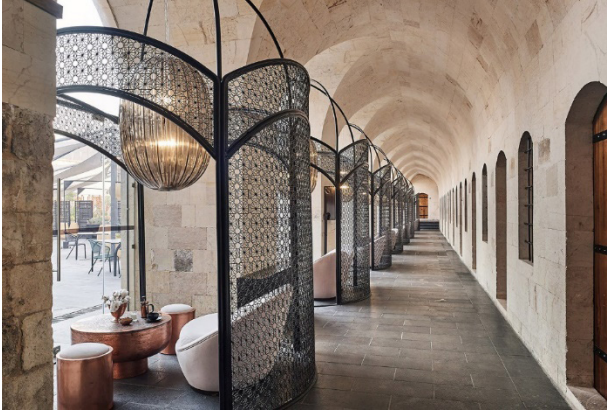
Hışvahan'da Işıklandırma ve Atmosfer Oluşturma

Hışvahan gibi tarihi yapıların iç mekanlarında ışıklandırma, atmosferin oluşturulmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bu yapılar, mimari özellikleri ve iç mekan düzenlemesiyle ziyaretçilere eşsiz bir deneyim sunmaktadır. Hışvahan'ın iç mekanlarında kullanılan ışıklandırma, yapıyı gezenleri etkileyici bir atmosferle karşılamaktadır. Özellikle doğal ışığın içeriye akışı, yapıdaki geniş pencerelerden yayılan ışıkla birlikte mekanı aydınlatır ve ziyaretçilere ferahlık hissi vermektedir.

Kaynak: Doğu Cephesi Revak Görünüşü (Url-2)

Doğal ışıkın değişen yoğunluğu, günün farklı saatlerinde yapı içinde farklı atmosferlerin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. (zdemir, 2017; Aksoy, 2015) Ayrıca, yapay aydınlatma da Hışvahan'ın atmosferini şekillendirmektedir. Yapının mimari detaylarına ve iç mekan düzenlemesine uygun olarak yerleştirilen aydınlatma armatrleri, belirli bölgeleri vurgulayarak dikkat çeker ve ziyaretçilere rehberlik etmektedir. (Tanrıku, 2016; Yıldırım, 2018) Bu armatrlerin seçimi ve düzenlemesi, yapıdaki tarihi dokuya saygı gösterirken aynı zamanda modern konforu da sağlamaktadır. Hışvahan'ın tasarımında doğal ışıktan yoğun yararlanılarak renk paletinin sıcaklığı arttırılmaktadır. Büyük pencereler ve açık avlular, güneş ışıkının i mekanlara dolmasına izin vererek duvarların ve mobilyaların dokularını ve renklerini vurgulamaktadır. Işık ve rengin bu etkileşimi, gün boyunca dinamik ve davetkar bir atmosfer yaratmaktadır.

Kaynak: Hışvahan Konaklama, Otel koridoru (Url-2)

Akşamları özenle yerleştirilmiş yapay aydınlatma devreye giriyor. Yumuşak ortam aydınlatmasının kullanılması sıcak ve rahat ortamın korunmasına yardımcı olur. Avizeler ve fener tarzı armatürler, tarihi bir ihtişam duygusu uyandırmak için kullanılırken, modern LED ışıklar, estetik uyumu bozmadan işlevsellik sağlamak için dikkat çekmeyen bir şekilde entegre edilmiştir. Hışvahan'ın iç mekanlarında oluşturulan atmosfer, renklerle de desteklenmektedir. Duvarların ve tavanın seçilen renkleri, ışıklandırma ile birleşerek mekanda farklı duygusal etkiler yaratmaktadır. Sıcak tonlardaki renkler, ziyaretçilere sıcaklık ve samimiyet hissi verirken, soğuk tonlar ise mistik bir atmosfer oluşturabilmektedir.

Duygusal Etkiler ve Atmosfer

Hışvahan, tarih boyunca birçok medeniyetin izlerini taşıyan bir yapıdır. Bu nedenle, iç mekanındaki detaylar ve mimari özellikler, geçmişin derin izlerini ziyaretçilere hissettirmektedir. Antik dönemden günümüze uzanan bu miras, ziyaretçilerde hayranlık uyandırırken aynı zamanda duygusal bir bağ kurmalarını sağlamaktadır (Yücel, 2019). Hışvahan'ın iç mekanı, yüksek tavanlar, geniş avlular ve sessiz koridorlarla sakinlik ve huzur hissi uyandırmaktadır. Bu dinginlik atmosferi, ziyaretçilerde stresin azalması ve

ruhsal bir rahatlama sağlamaktadır. Mekanın sessizliği, ziyaretçilerin kendilerini içsel bir yolculuğa çıkarmalarına olanak tanımaktadır.

İç mekanındaki detaylar ve süslemeler, ziyaretçilerde hayranlık uyandırır. Büyüleyici kemerler, işlemeli sütunlar ve özenle yapılmış dekoratif unsurlar, insanları yapıya karşı derin bir saygı ve hayranlık duygusuyla doldurur. Bu ihtişam hissi, ziyaretçilerin yapıyı keşfederken duygusal bir zenginlik yaşamalarını sağlar. Mekanda kullanılan renkler ve aydınlatma düzenlemeleri, atmosferi derinleştirir ve duygusal etkileri artırır. Yumuşak renk tonları ve doğal ışık, mekanın sıcak ve davetkar bir atmosfere sahip olmasını sağlarken, özel aydınlatma teknikleriyle vurgulanan detaylar ziyaretçilerin dikkatini çeker ve duygusal bir etki yaratır. (Külekçi, 2022)

Renklerin insanlar üzerindeki duygusal etkileri iyi bilinmektedir. Hışvahan gibi bir tarihi yapıda renk seçimi, ziyaretçilerin deneyimlediği atmosferi büyük ölçüde belirlemektedir. Sıcak renklerin (kırmızı, turuncu) heyecan ve coşku hissiyatı yarattığı bilinirken, daha soğuk tonların (mavi, yeşil) huzur ve dinginlik hissiyatı verdiği gözlemlenmiştir. Bu duygusal etkiler, ziyaretçilerin yapıyı gezme sürecinde belirli duygusal tepkiler verme potansiyeline sahiptir. Bu yapılar, sadece mimari eserler değil, aynı zamanda insanların ruhsal ve duygusal deneyimlerini şekillendiren önemli simgelerdir (Yücel, 2019). Hışvahan'ı ziyaret edenler, yapıyla kurdukları duygusal bağ sayesinde kendilerini geçmişle, tarihle ve kültürle bağlantılı hissetmelerini sağlayabilmektedir. (Karaata Külekci ve Sarıman Özen, 2022)

Hışvahan, sadece bir mimari yapı değil, aynı zamanda içinde barındırdığı duygusal etkiler ve yarattığı atmosferle ziyaretçiler üzerinde derin izler bırakan bir yapıdır. Tarihin derin izleri, ruhsal huzur ve dinginlik, ihtişam ve hayranlık, renk ve ışık oyunları, duygusal bağlantı ve anlam gibi unsurlar, Hışvahan'ın duygusal atmosferini zenginleştirir ve yapıyı ziyaret edenlerin deneyimlerini derinleştirir.

Mimari Detayların Vurgulanması

Renk seçimi aynı zamanda yapıdaki mimari detayların vurgulanmasına da yardımcı olmaktadır. Hışvahan gibi tarihi yapıların iç mekanlarında kullanılan renkler, kubbeler, kemerler ve sütunlar gibi mimari öğeleri ön plana çıkararak ziyaretçilere yapıyı daha derinlemesine keşfetme fırsatı sunmaktadır. Bu detaylar, yapıyı sadece bir mimari eserden öte bir hikaye anlatıcısı haline getirmektedir. Aydınlatma, hanın taş duvarlar, kemerler ve ahşap kirişler gibi mimari özelliklerini vurgulamak için stratejik olarak kullanılır. Bu sadece görsel çekiciliği arttırmakla kalmadan, aynı zamanda bu unsurların işçiliğine ve tarihsel önemine de dikkat çekmektedir.

Kaynak: Lobi alanı malzeme, renk ve desen görünüşü (Url-3)

Hışvahan'ın iç mekanlarında duygusal etkiler ve atmosfer, yapı içinde kullanılan renklerin ve ışıklandırmanın yanı sıra, mimari detaylar ve yapıya özgü öğelerle de şekillenmektedir.

Kaynak: Hışvahan Restoranı İç Mekan Görünüşleri (Url-2)

Örneğin, yapı içindeki büyük kubbe ve yüksek tavanlar, ziyaretçilere ferahlık ve genişlik hissiyatı verirken, kemerler ve sütunlar gibi mimari detaylar, ziyaretçilere yapıyı daha derinlemesine keşfetme fırsatı sunmaktadır.

Hışvahan'ın en belirgin mimari özelliklerinden biri, etkileyici kemerler ve kubbeleridir. Bu kemerlerin ve kubbelerin vurgulanması, yapıdaki tarihi ve mimari önemi daha da belirgin hale getirebilir. Özel aydınlatma armatürleri veya vurgu spotları kullanılarak, bu kemerler ve kubbeler görsel olarak öne çıkarılabilir. Ayrıca, kemerlerin ve kubbelerin çevresine yerleştirilmiş bitkiler veya süslemeler de bu detayların daha belirgin hale gelmesini sağlayabilir.

Hışvahan'ın iç mekanında bulunan sütunlar, yapıya zariflik ve estetik katarken, aynı zamanda yapısal bir rol de oynarlar. Bu sütunların detayları, işlemleri ve motifleri, yapıya özgü bir karakter kazandırır. Sütunların vurgulanması

için, özel aydınlatma armatürleri veya spotlar kullanılabilir. Ayrıca, sütunların çevresine yerleştirilmiş dekoratif objeler veya bitkiler de bu detayların daha dikkat çekici olmasını sağlayabilir. (Külekçi, 2022)

Hışvahan'ın duvarlarında bulunan işlemler, yapıya sanatsal bir değer katar ve yapıyı diğerlerinden ayıran özelliklerden biridir. Bu işlemlerin vurgulanması, yapıdaki sanat ve kültür mirasının daha iyi anlaşılmasını sağlar. İşlemlerin detaylarının daha belirgin hale gelmesi için doğru ışıklandırma çok önemlidir. Özellikle, işlemlerin bulunduğu duvarlara özel aydınlatma armatürleri yerleştirilerek, bu detaylar daha iyi görülebilir ve takdir edilebilir.

Hışvahan'ın iç mekanında kullanılan renkler ve kontrastlar, mimari detayların vurgulanmasında önemli bir rol oynar. (Çelik, 2020; Şahin, 2017). Örneğin, detayların bulunduğu duvarlar farklı bir renkte boyanarak veya detaylarla kontrast oluşturacak şekilde aydınlatılarak, detaylar daha belirgin hale getirilebilir.

4. TARTIŞMA

İç mekan tasarımında renk ve ışık, mekanın estetik değerini belirlemenin ötesinde, kullanıcı deneyimini derinlemesine etkileyen temel unsurlardır.

Renkler, mekanın karakterini belirlerken, aynı zamanda kullanıcıların hissettiği duygusal tepkileri etkiler. Canlı ve parlak renkler genellikle mekana enerji ve dinamizm katar. Örneğin, turuncu ve sarı tonları mekana sıcaklık ve neşe hissi verirken, mavi ve yeşil tonları sakinlik ve dinginlik hissiyatı uyandırabilir. Renkler aynı zamanda mekanın boyutunu algısal olarak da değiştirebilir; koyu renkler mekanı daha küçük gösterirken, açık renkler genişlik hissiyatı yaratır.

Renk seçimi, mekanın kullanım amacına ve kültürel/konseptüel bağlamına göre değişiklik gösterebilir. Örneğin, geleneksel Osmanlı mimarisinde kullanılan zengin ve derin renk paleti, tarihi ve kültürel bir bağlamı vurgularken, modern

minimalist tasarımlarda daha nötr ve sade renkler tercih edilebilir.

Işıklandırma, iç mekanın atmosferini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Doğal ışık kaynakları, mekanın geniş ve ferah görünmesini sağlarken, yapay ışık kaynakları mekanın işlevselliğini artırır. Yüksek tavanlı mekanlarda doğal ışığın kullanımı, mekanın daha aydınlık ve açık hissedilmesini sağlar. Yapay ışıklandırma ise mekanın fonksiyonuna göre ayarlanarak örneğin, yumuşak ve diffüz bir aydınlatma oturma odalarında rahatlık ve sakinlik hissiyatı yaratabilirken, çalışma odalarında daha odaklanmış ve yoğun bir aydınlatma tercih edilebilir.

Işıklandırma tasarımında dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise enerji verimliliğidir. LED teknolojisi gibi enerji tasarruflu aydınlatma seçenekleri, hem çevresel etkiyi azaltır hem de mekanın sürdürülebilirliğini artırır.

Renk ve ışık, birlikte kullanıldığında güçlü duygusal bağlantılar kurabilir. Örneğin, pastel renklerle yumuşak ve diffüz bir aydınlatma, huzurlu ve sakin bir atmosfer yaratabilirken, derin tonlarda renklerle dramatik bir aydınlatma, heyecan ve güçlü duygular uyandırabilir. Bu eşleştirme, iç mekanın kullanıcıları üzerinde derin ve kalıcı izler bırakabilir.

Renk ve ışık kullanımı, iç mekan tasarımında estetikten atmosfere kadar geniş bir etki alanına sahiptir. Doğru renk seçimi ve ışıklandırma tasarımı, mekanın karakterini güçlendirirken, kullanıcı deneyimini zenginleştirir. Bu unsurların bir araya getirilmesiyle, iç mekanlar sadece işlevsel değil, aynı zamanda duygusal olarak da tatmin edici hale gelebilir.

Bu tartışma, iç mekan tasarımında renk ve ışık kullanımının stratejik önemini vurgulamakta ve gelecekteki tasarım yaklaşımları için ilham verici olabilir. Renk ve ışığın güçlü etkisi, tasarım süreçlerinde kullanılarak mekanın kullanıcılar

üzerinde bırakacağı izlerin yönlendirilmesine olanak tanır ve bu da tasarımın başarısını artırabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

İç mekan tasarımında duygu ve atmosferin oluşturulmasında renk ve ışık kullanımının önemi, Hışvahan örneği üzerinden incelendiğinde, yapılan gözlemler ve analizler çarpıcı sonuçlar ortaya koymaktadır. Hışvahan gibi tarihi yapılar, iç mekanlarında kullanılan renklerin ve ışıklandırmanın, ziyaretçiler üzerinde derin duygusal etkiler bıraktığını göstermektedir.

Hışvahan'ın iç mekanlarında tercih edilen geleneksel renk paletleri ve doğal malzemeler, yapıyı tarihi ve kültürel bağlamında korurken, ziyaretçilere sıcaklık ve samimiyet hissiyatı sunar. Bu renkler ve malzemeler, yapı içindeki mimari detaylarla birleşerek, ziyaretçilere yapıyı daha derinlemesine keşfetme fırsatı sunar. Öte yandan, ışıklandırmanın atmosfer üzerindeki etkisi de göz ardı edilemez. Doğru ışıklandırma, yapı içinde belirli duygusal tepkileri uyandırırken, yapıyı aydınlatırken derinlik ve vurgu sağlar.

Tüm bu unsurların bir araya gelmesi, Hışvahan gibi tarihi yapıların iç mekanlarında unutulmaz bir atmosfer yaratır. Ziyaretçiler, yapıyı keşfederken sadece mimari detayları değil, aynı zamanda içlerinde uyandırdığı duygusal tepkileri de deneyimlerler. Bu deneyim, yapıların sadece birer mimari eser olmaktan öte, duygusal ve tarihi bir anlam taşıdığını vurgular.

Sonuç olarak, Hışvahan örneği, iç mekan tasarımında renk ve ışık kullanımının duygu ve atmosferi nasıl etkilediğini açıkça göstermektedir. Renklerin, ışıklandırmanın ve malzemelerin dikkatle seçilmesi, yapıların ziyaretçilere unutulmaz deneyimler yaşatmasını sağlar ve tarihi yapıların önemini ve değerini vurgular. Bu nedenle, iç mekan tasarımında duygu ve atmosferin oluşturulması sürecinde bu unsurların dikkatle ele alınması gerekmektedir.

Renklerin ve ışıklandırmanın atmosfer üzerindeki etkileri de göz ardı edilemez. Hışvahan gibi bir yapıda, doğru renk seçimi ve ışıklandırma, ziyaretçilerin duygusal deneyimlerini büyük ölçüde etkiler. Örneğin, yapı içinde kullanılan sıcak renkler (kırmızı, turuncu), heyecan ve coşku hissiyatı yaratırken, soğuk renkler (mavi, yeşil) ise huzur ve dinginlik hissiyatı verir. Bununla birlikte, atmosferde etkili olan bir diğer unsur da yapı içinde kullanılan malzemelerdir. Doğal malzemeler (ahşap, taş) sıcaklık ve doğallık hissiyatı verirken, modern malzemeler (metal, cam) çağdaşlık ve yenilik hissiyatı yaratır. Bu malzemelerin kullanımı, yapıya karakter ve kişilik kazandırırken, atmosferi de belirlemektedir. Hışvahan, Gaziantep'in tarihi dokusunu modern tasarımla birleştiren bir konaklama mekanı olarak dikkat çekiyor. İç mekan tasarımında kullanılan renk paleti, mekanın tarihi bağlamını yansıtmak amacıyla özenle seçilmiştir. Hışvahan'ın odalarında ve ortak alanlarında genellikle toprak tonları, sıcak bejler ve doğal taş renkleri hakimdir. Bu renkler, hem mekana sıcaklık ve huzur katarken hem de Gaziantep'in tarihi atmosferini yaşatmaktadır. Modern mobilyalar ve geleneksel dokunuşlarla birlikte, mekanın otantik havası korunarak çağdaş bir konfor sağlanmaktadır. Hışvahan restoranındaki renk ve ışık kullanımı, iç mekan tasarımında duygu ve atmosferin nasıl etkili bir şekilde oluşturulabileceğini gösteren önemli bir örnektir. İran kültürünün derin izlerini taşıyan bu tasarım, misafirler için unutulmaz bir mekan haline gelirken, aynı zamanda iç mekan tasarımında renk ve ışığın nasıl bilinçli bir şekilde kullanılması gerektiğini de gösterir. İç mekan tasarımında duygu ve atmosfer oluşturmak için aşağıdaki öneriler dikkate alınabilir:

- **Yerel ve Kültürel Bağlam:** Tasarım sürecinde mekanın bulunduğu coğrafi ve kültürel bağlamı dikkate almak önemlidir. Hışvahan Camii gibi tarihi yapılar, yerel renk paletleri ve mimari özelliklerle uyumlu renk ve ışık kullanımıyla ziyaretçilere benzersiz bir deneyim sunabilir.

- **Renk Seçimi:** Mekanın amacına ve kullanımına uygun renklerin seçilmesi gerekmektedir. Büyük alanlarda canlı renkler kullanılarak sıcaklık ve davetkarlık hissiyatı yaratılabilirken, küçük alanlarda daha açık ve nötr tonlar tercih edilerek genişlik hissiyatı artırılabilir.
- **Işıklandırma Tasarımı:** Doğal ve yapay ışık kaynaklarının dengeli kullanımı, iç mekanın atmosferini büyük ölçüde belirler. Yüksek tavanlı mekanlarda doğal ışığın maksimum düzeyde kullanılması, mekanın geniş ve ferah görünmesini sağlar. Ayrıca, yapay ışıklandırma tasarımında enerji verimliliği göz önünde bulundurulmalı ve mekanın fonksiyonuna uygun aydınlatma seviyeleri belirlenmelidir.
- **Teknolojik İlerlemeleri Kullanmak:** Yeni teknolojik gelişmeler sayesinde, renk değişimi ve aydınlatma kontrolü sağlayan sistemler kullanılarak mekanın atmosferi istenilen şekilde yönlendirilebilir. Bu sistemler, mekana esneklik ve çok yönlülük kazandırabilir.

Bu öneriler, iç mekan tasarımında renk ve ışık kullanımının etkin bir şekilde planlanmasını sağlayarak, mekanın estetik ve işlevsel performansını artırabilir. Ayrıca, kullanıcı deneyimini zenginleştirerek mekanın duyguyu ve atmosferini güçlendirebilmektedir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, R. (2015). Doğal Işık ve İç Mekan Aydınlatma. İstanbul: YZ Yayınları.
- Akın, N. (2010). Tarihi Yapılarda Yeniden İşlevlendirme ve Koruma İlkeleri. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Altun, S. (2017). “İç Mekan Tasarımında Renk ve Işık Kullanımının Psikolojik Etkileri”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Arslan, A. (2016). Aydınlatma Tasarımı ve Teknolojileri. Ankara: ABC Yayınları.
- Aydın, D. (2015). “Renk Psikolojisinin İç Mekan Tasarımına Etkileri”, Mimarlık ve Tasarım Dergisi, 12(3), 89-105.
- Aydın, N. (2016). Dokunsal ve Duyusal Deneyimlerin İç Mekan Tasarımına Etkisi. Antalya: Tasarım ve Sanat Araştırmaları Dergisi.
- Çam, N. (2006). ‘Türk Kültür Varlıkları Envanteri’ Türk Tarih Kurumu, 2008.
- Çelik, T. (2020). Modern ve Tarihi Yapıların Entegre Tasarımı. Eskişehir: PQR Yayıncılık.
- Çelik, Z. (2018). İç Mekan Tasarımında Konfor ve Rahatlık. Bursa: Mimarlık ve Tasarım Yayınları.
- Çetinkaya, S. (2014). İç Mekan Aydınlatma Teknikleri. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Çetin, Z. (2020). Tarihi ve Modern Yapıların Entegrasyonu. Bursa: OPQ Yayıncılık.
- Demir, B. (2018). Işıklandırmanın Mekan Algısı Üzerindeki Etkileri. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Demir, B. (2019). Hışvahan İç Mekan Tasarımı Üzerine İncelemeler. Konya: MNO Yayınları.
- Demirci, F. (2016). Renk ve Psikoloji: İç Mekanlarda Renk Kullanımı. Ankara: VWX Yayınları.
- Demir, F. (2019). İç Mekan Tasarımında Malzeme Seçimi. İstanbul: Tasarım Yayınları.
- Demirel, H. (2018). “Tarihi Yapılarda Modern Tasarım Uygulamaları”, Mimarlık ve Tasarım Konferansı Bildirileri, Ankara, 98-110.
- Ekinci, L. (2019). Tarihi Mekanlarda Modern İç Mekan Tasarımı. İzmir: DEF Yayınları.
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Restorasyon Kurulu, (2019). Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Restorasyon Kurulu Arşivi, Gaziantep Belediyesi.
- İşlek, A. (2020). ‘İşlev Değiştirmiş Bir Ticari Yapı- Hışvahan’ , Yüksek Lisans, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, 2020
- K. Güllü., Sürdürülebilir Kalkınma Kapsamında Yeniden İşlevlendirilen Gaziantep Hışvahan Örneğinin İncelenmesi (Erişim Tarihi 15.11.2023)
- Kara, E. ve Yıldız, H. (2017). “İç Mekanlarda Aydınlatmanın Kullanıcı Algısına Etkisi”, Işık Bilimi ve Teknolojisi Dergisi, 9(1), 44-60
- Karaata. Ç., (2020) “Özgün İşlevini Yitirmiş, Yeniden İşlevlendirilen Yapıların Tasarım Sürecinin Değerlendirilmesi ve Hışvahan Örneğinin İncelenmesi”, Yüksek lisans tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

- Karaata Külekci, Ç. ve Sarıman Özen, E. (2022). Anadolu’da Yolcu Hanından Konaklama Yapısına Hışvahan: Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Bir Yaklaşım. İDEALKENT, 13(38), 2762-2792.
- Karaman, A. (2014). İç Mekan Tasarımında Renk ve Psikolojik Etkileri. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kaya, E. (2018). İç Mekan Tasarımında Renk ve Duygu İlişkisi. Ankara: DEF Yayıncılık.
- Kaya, M. (2020). Doğal Malzemelerin Mekansal Etkileri. İzmir: İç Mekan Dergisi.
- Kıran, S. (2014). Renklerin Mekansal Etkileri. İstanbul: STU Yayınları.
- Küçük, T. (2017). Işıklandırma Tasarımı ve Psikolojik Etkileri. Ankara: ODTÜ Yayınları.
- Külekçi, K.Ç., (2022). Anadolu’da Yolcu Hanından Konaklama Yapısına Hışvahan: Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Bir Yaklaşım
- Lala Mustafa Paşa Hanı Restitüsyon Projesi Tescilli Raporu, (1993). Tescil Tarihi: 16.12.1993/1647 (Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Kararı)
- Özdemir, E. (2021). İç Mekan Tasarımında Estetik ve İşlevsellik. Adana: İç Mekan Tasarımcıları Birliği Yayınları.
- Öztürk, A. (2015). Doğal Işığın İç Mekan Tasarımındaki Rolü. İstanbul: İTÜ Yayınları.
- Öztürk, B. (2016). “Renk ve Işık Kullanımının Mekan Algısına Etkisi”, Uluslararası İç Mekan Tasarımı Konferansı Bildirileri, İstanbul, 120-133.
- Şahin, A. (2017). Tarihi Mekanlarda Modern Tasarım. Konya: RST Yayınları.
- Sarı, H. (2013). İç Mekan Tasarımında Aydınlatma ve Kullanıcı Deneyimleri. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tanrıkulu, S. (2016). İç Mekan Aydınlatma Tasarımı İlkeleri. Bursa: JKL Yayıncılık.
- Uçar, M. (2018). “Tarihî Mekanlarda Renk ve Işık Kullanımı: Bir Vaka Çalışması”, Sanat ve Tasarım Dergisi, 5(2), 23-38.
- Yıldız, D. (2015). Hışvahan ve Şirehan’ın İç Mekan Tasarımında Kullanıcı Deneyimleri Üzerine Bir İnceleme. Gaziantep Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi.
- Yıldırım, N. (2018). Aydınlatma Tasarımında Yenilikçi Yaklaşımlar. İzmir: LMN Yayınları.
- Yılmaz, A. (2015). Renklerin Psikolojik Etkileri Üzerine Araştırmalar. İstanbul: ABC Yayınları
- Yılmaz, F. (2016). İç Mekan Aydınlatması ve Kullanıcı Algısı Üzerindeki Etkileri. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları.
- Yılmaz, H. (2017). Mekansal Estetik ve Malzeme Kullanımı. Ankara: Mimarlar Derneği Yayınları.
- Yücel, M. (2019). “Doğal Işık ve Yapay Işık Kullanımının İç Mekan Tasarımında Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- URL 1: <https://tr.pinterest.com/pin/609815605780952774/>
- URL 2: <https://www.arkiv.com.tr/proje/hishvahan-hotel/11813>
- URL 3: [https://hsvhn.com/galeri/#iLightbox\[gallery_image_1\]/11](https://hsvhn.com/galeri/#iLightbox[gallery_image_1]/11)